

ELŐFIZETÉS.

Helyben és vidéken
 Egy évre ... 800 kor.
 Fél évre ... 450 kor.
 Egy negyed évre 75 kor.
 Egy hónap ... 25 kor.

Nyitási költségek
 megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
 Társaság.
 Balvárdal Begele Ferdinánd L. (József 16h-ut 22)
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, május 30.

A nyugati hadsereg parancsnok-ságától.

37. sz. rendelet. 1920 április 30.

Mi, a nyugati parancsnokság a köz-
 rend és a hadsereg biztonságának érde-
 kében a katonai büntető törvény 32. és
 57. §. alapján az erdélyi és bánáti had-
 művelési zótára vonatkozólag a követ-
 kezőket rendeljük el: 1. Tadmására in-
 tott a belügyminiszternek.
 Hélyi és bukovinai volt önkéntes csa-
 patok önkéntesei gyűléseket hívnak
 egybe. Az ilyen gyűlések megtartását
 és összehívását, amelyek katonai jel-
 leggel bírnak, vagy amelyeket egy ka-
 tonai parancsnokság nevében hívtak
 össze, a fennálló katonai törvények és
 rendeletek szigorúan tiltják. 2. Felhívjuk
 a volt erdélyi és bukovinai önkéntes
 csapatok tagjait, hogy maradjanak nyu-
 godtan otthon házaikban és ne hallgassa-
 nak azokra, akik ilyen emevezés alatt
 gyűlésekre hívták őket, mert ezek az
 önkéntes csapatok már nem léteznek
 és az összehívók nem egyebek által
 embereknél, akik elfelejtik azt, hogy
 az önkéntes csapatoknak sokkal maga-
 sabb hivatásuk volt, semhogy odaadják
 most magukat politikai célok felhasználá-
 sára. Minden polgár szabadon nyilvá-
 níthatja véleményét, azonban katonai
 jelleggel bíró politikai tiltások szigo-
 rúan tilosak. 3. Azok, akik szándékosan
 hírlapi közleményekkel, plakátokkal,
 vagy röpcédulákkal egy létező vagy
 nem létező katonai szerv nevében a
 lakosságot ilyen katonai gyűlésekre
 hívták egybe, azonnal átadják a hadbí-
 rósnak, amely őket 3 hónaptól 2 évig
 terjedhető börtönbüntetéssel sújtja.
 Azok is a hadbíró elé kerülnek, akik
 jóhiszeműen vesznek részt ilyen gyűlé-
 sen és 1 hónaptól 1 évig terjedhető börtö-
 nbüntetéssel lesznek sútvá. 4. A pol-
 gári és katonai hatóságok, amint tudomá-
 sítást szereznek egy ilyen gyűlésről kö-
 telesek azt megakadályozni és azonnal
 jelentést tenni. 5. Ez a rendelet hírla-
 pok, plakátok, illetve dobszó után köz-
 hírré kell tenni, azonkívül ki kell füg-
 geszteni a hadbíróság székhelyén a
 létparancsnokságokon és a csendőrsé-
 gparancsnokságok székhelyén is. 7. Ezen
 rendelet a kihirdetésétől számított 3
 nap után lép életbe és csak azokat bün-
 jetik meg, akik a 3 nap eltelté után kö-
 vetik el fentebb ismertetett bűncselek-
 ményt. Kelt a nagyvezérségi hadseregpá-
 rancsnokságnál 1920. április 30-án. A
 nyugati hadsereg parancsnoksága.
 Vaitoiann tábornok, hadseregpáncsnok
 Popescu ezredes, vezérkarfőnök.

Megverték a lengyeleket.

BUCURESTI. Nauenből jelen-
 tik: A lengyelek megkezdtek az
 egész vonalon a visszavonulást.
 Septieki lengyel tábornok jelenti,
 hogy Polokvinnánál az oroszok át-
 törtek a lengyel frontot. A bolse-
 vikiek a Dvina folyónál tíz új di-
 viziót vetettek harcba és ezen túl
 erővel szemben a lengyelek mia-
 den hősiességük mellett is tehe-
 tetlenek.

A mai valutapiac.

A márka és a lei emelkedése
 még mindig tart. Márkát ma
 505-510-en adták el, lei 385-340,
 dollár 185-188. Bucuresti: korona
 ismét esett és most 29-29.5-ön áll,
 dollár 60-60.50, márka 128-124.

Aradi és aradmegyei hadifoglyok Szibériában.

E hó 20-án érkezett haza orosz
 fogságból. Stein István pankotai
 borkereskedő. Szilágyi Jenő Neu-
 man-gyári tisztviselővel együtt.
 Április 3-án indultak el szökve az
 omszki fogolytáborból és hosszú
 utazás után Ukrainán, Lengyel-
 országon, Csehszlovákián és Ma-
 gyarországon át jöttek Arad-
 ra. Munkatársunk ma beszélt a
 sok viszontagságot átélt fiatal
 emberrel, aki igen érdekes dolgo-
 kat mondott el az oroszországi
 viszonyokról.
 — Szovjetországban tel-
 jes a gazdasági zűllés, mondotta.
 Ez is egyik főoka annak, hogy a
 szibériai és oroszországi fogoly-
 táborokban selylő hadifoglyok
 nem tudnak tömegesen hazatérni.
 Mi szökve kerültünk haza, de
 ugyancsak vigyáznunk kellett, ne-
 hogy magyar hadifoglyokból ala-
 kult vörös csapatok kezébe ke-
 rüljön, mert akkor lehetetlen lett
 volna a továbbjutás. Én január
 8-án indultam el az acsinszki tá-
 borból, közben flektiuszba estem
 s február 3-tól április 3-ig, részint
 az omszki kórházban, részint az
 ottani táborban voltam. Fogoly-
 táborunknak egyetlen szórako-
 zása a színház volt. Eleinte kí-
 sebb kabarédarabokat adtunk elő,
 később eljátszottuk a Leányvá-
 sárt, a Gül-Babát, Vig özvegyet,
 János vitézt, Tatarjárást. Az ope-
 rettek zongorakivonata megvolt,
 a szöveget pedig emlékezetből

állítottuk össze. Eljátszottuk még
 a Baccarat, a Grün Lilit, az Ör-
 dögöt és a Testőrt. Az összes
 diszleteket, bútorokat, férfi ruhá-
 kat és női kosztümöket a hadi-
 foglyok készítették. Magammal
 hoztam az acsinszki és omszki tá-
 borban maradt aradi és aradmegyei
 tisztel névsorát s hozzáta-
 rtozók megnyugtatósa végett szí-
 ves közlés vártam átadom az Aradi
 Közlönynek.
 Az acsinszki táborban ottma-
 radtak: Kozma György Kisjenő,
 Mátéffy Sándor Ujarad, dr. Gara
 Armin Arad, dr. Kollin Jakab Bo-
 rosjenő, Kmetykó Sándor Nagykí-
 kinda, akinek Aradon rokonsága
 van. Singer István Arad, Szalkav
 Oszkár Arad, Szuk Antal Ujarad,
 Sámson Andor Arad, Landau Je-
 nő Arad, Róthi Mátyás Német-
 ság, Dávid Tibor Kisjenő, Szil-
 jártó Kálmán tényleges hadnagy,
 akinek Aradon sok ismerőse van,
 Harsányi Lajos Magyarpécsha,
 Salasovics József Resicahánya,
 Mortzbach Róbert Resicahánya,
 Becsey István Hódmezővásárhely,
 aki együtt jött Steinnal és Szilá-
 gyival, Czeke Béla Arad és Ad-
 ler Alfréd Arad. Az omszki tábor-
 ban maradtak: Balla József Arad
 Kirch János Arad és Papp György
 aradmegyei származású volt 2.
 honvédegyalozredbeli tiszt. Had-
 fty Zoltán százados. Stein István
 Jekaterinburgban léta.

Averescu elutazása.

Tegnap este Averescu minis-
 terelnök és a kíséretében volt mi-
 niszterek tiszteletére a város és
 vármegye bankettet rendezett a
 Fehér Kereszt télikertjében, amely
 zsufolásig megtelt polgári közön-
 séggel és katonatisztekkel. A gar-
 dag menü költségeit a város és
 vármegye közösen fizetik. Az első
 felköszöntőt Averescu miniszterel-
 nök mondotta Ferdinánd királyra.
 Majd dr. Jancu Cornél, azután dr.
 Tamasdán István köszöntötték fel
 Averesut. Éjjelkor Averescu rö-
 vid beszédben Aradváros közönsé-
 gét köszöntötte fel. A banketten a
 háziéred fuvós és vonós zenekar
 játszott. Averescu és kísérete egy
 óra felé távozott a vacsoráról. A
 miniszterelnök ma reggel vonattal
 Temesvárra utazott, ahol ma pro-
 grambeosztást mondott.

Szenátorjelöltek Aradon és Aradmegyében.

Tegnap déli 1 órakor járt le
 a szenátorjelölések határideje. A
 központi választmány elnökéhez
 a következő hivatalos jelentések
 érkeztek: Arad: Goldis László
 (nemzeti párti), Alex C. Cura
 (Averescu párti), Dala Miklós (szó-
 cialista), Radna: Givulescu Pro-
 kop esperes (Averescu párti), dr.
 Hotorán Jakab (nemzeti párti),
 Caprucán József (önjelölt), Bo-
 rossehes: Costea Jovu (önjelölt),
 Bodea Gyula (Averescu párti),
 Popovics János (Averescu párti ön-
 jelölt), Grosoreen Gyula (nem-
 zeti párti), Kisjenő: Adrean Cor-
 nél (Averescu párti), Barbu Deme-
 ter (nemzeti párti).

Szabad lesz az utazás.

BÉCS. Debrecenben a mult
 héten befejeződtek a szomszéd ál-
 lamok forgalmi tárgyalásai. A tár-
 gyaláson részt vettek: Magyaror-
 szág, Ausztria, Csehszlovákország,
 Jugoszlávia és Románia állami és
 magánvasutainak képviselői. Meg-
 állapodások jöttek létre a szomsz-
 zéd országok közötti forgalom
 sima lebonyolítására nézve és meg-
 van a remény arra, hogy a hely-
 zet tekintetében már a legköze-
 lebbi időben lényegesen javulni
 fog. A tárgyaláson részt vett k
 küldöttek megállapodtak abban,
 hogy a kormányaiknál javasolni
 és sürgetni fogják az utazást, ille-
 tőleg a határátlépést megnehezítő
 rendelkezések visszavonását.

Uj spekuláció a koronával.

A kormány pénzügyi polití-
 kája végleges katasztrófába so-
 dorja Erdély és Bánát népét. A
 bukaresti bankok bankpolitikája
 igen befolyásolja a valutapolití-
 kát. Ennek a bankpolitikának, a
 bankok valutáris keresletének igen
 sok köze lehet ahhoz, hogy a ro-
 mán koronának a beváltása egyre
 húzódik és fiasztódik. A valuta-
 differencián azok a bankok igen
 sokat nyernek s nyernek a lebé-
 lyezett korona és rubel valutájá-
 nak a súlyedésével. A lebélyeg-
 zett korona vásárló értéke Erdély-
 ben az utolsó néhány nap alatt
 ismét lezuhant a lejfel szemben,
 holott mindakettő a román állam
 pénze. Ennek a súlyedésnek, ille-
 tőleg a különbözetnek egyik igen
 fontos oka az az intézkedés, amit
 az erdélyi és bánáti pénzügyigaz-
 gatóságok utján rendeltek el. E
 rendelkezés szerint az adóhivata-
 lok a szeszgyárosok szeszadóját

csak leiben fogadhatják el. Hogy
 mi volt ez intézkedésnek az indó-
 oka, azzal nem vagyunk tisztá-
 ban, de a hatását meg tudjuk álla-
 pitani. Eltekintve attól, hogy a
 bankjegyek a lebélyegzéssel ál-
 lamilag garantált fizetőképessé-
 gét a szeszadó fizetésénél is ugy-
 kell mérlegelni, mint akármilyen
 más fizetéseknel, a szeszgyárosok
 és mások számára új alkalom adó-
 dott a valutaspekulációra. A szesz-
 gyárosok minden áron leit vásá-
 roltak. Így azután a lei, melynek
 néhány nap előtt 2.80 volt az ár-
 folyama, most négy korona előff
 áll. Ugyanakkor a nemzetközi pia-
 con a lei állandóan esik.
 Ugylátszik, hogy a valutaegy-
 ségesítés előtt — mert egyszer
 csak végre kell hajtani — teljesen
 tönkre akarják tenni a román ko-
 ronát, hogy azután hálásak le-
 gyünk, ha — a kettő egy arány-
 ban beváltják.

A vasuti lopás.

Ma reggel kezdte meg az aradi hadosztálybíróóság az ismeretes vasuti olaj- és fűvelglopás tárgyalását a Csanádi Gazdasági Takarékpénztár helyiségében levő épületében. A tárgyalás a két pünkösti ünnep alatt is folyik.

5 milliós sikkasztás.

BUDAPEST. Rövid pár héttel azelőtt a magyar fővárosban Ergon kereskedelmi részvénytársaság cím alatt vállalat alakult, amely azenal fiókot létesített Bécsben. A vállalat nyersterményeket szállított mindenheva, de nem vetette meg a szongora és eserépedény szállításokat sem és rövid idő alatt sok milliót keresett az Ergon. A bécsi fióknál azonban nem mentek a dolgok ilyen simán, mert a vállalat feljelentette alkalmazottainak nagy részét a bécsi rendőrség sikkasztás miatt. A rendőrség megindította a nyomozást és kiderült, hogy az Ergon bécsi alkalmazottai közel három millió koronát sikkasztottak. Különösen a bécsi fiók vezetője Stanzel Oltó sikkasztott sokat, aki magát mindenütt Odesealchy hercegnek adta ki. Vele együtt letartóztatták a fiók többi tisztviselőit is, akiknek nagy része magyar. A letartóztatás hírére Budapesten is rovacsohlást tartottak és kitűnt, hogy itt is közel két milliót sikkasztottak el az Ergon vagyonából. Budapesten is több letartóztatás történt.

MŰVÉSZET.

Iloncz és Fechtmann képkiallítása.

A kulturpa'ola kistermében közel egy hete gyönyörködik a közönség Iloncz és Fechtmann képkiallításában. Iloncz neve rég ismert név a festészet terén; művészi teóriáit fejlődött, határozatosan megismeresdott rövid néhány év alatt. Előszeretettel szerepelt figurális képeiben fiatal leányokat s képeinek megvilágítása, felcintése, színpompája s a plein air-be való beállításai önmaguk emlékeztetnek az impresionizmus megalapítóinak, Manet Edouard remekeire. Meglepő zsenialitással kezeli a színeket, melyek hangulatot, levegőt, természet-függvényeket egyaránt leltatnak kifejezésre. Fechtmann a víznek s a természet frissességében pompázó mezőknek és tájaknak kedvelője; Aradi részleteket fest előszeretettel, s a színezésben a zöld tonusra fekteti a fősúlyt. Egynehány képének motívuma a 17. század németalföldi festőire emlékeztet a rajta levő alakok nagy tömegével. Sokat ígérő tehetség van a fiatal festőben.

Arad művészi életének összes jelese lép fel az újságírók legközelebb tartandó nagy színházi előadásán, amelynek programja egyébként is szenzációs lesz. A műsor keretében olyan attrakciók lesznek, amelyekben a közönségnek eddig még nem volt része.

Vasárnapi előadások a Modern Kabaréban. Ma délután fél 4 órakor mérsékelt helyarákkal, este fél 9 órakor rendez helyárák mellett megismétli a kabaré 16 számból álló szenzációs új műsorát.

II-ik Orgonahangverseny. Járosy Dezső orgonaművész és Weil Magda hegedűművésznő június hó 8-án este fél 9 órakor a Minorita-templomban tartják 2-ik orgonahangversenyüket kiválóan összeállított új műsorról Boléptügyek Scherhag cégnél válthatók.

Az aradi Munkás-Otthon műkedvelő csoportja holnap, vasárnap a „Leánybucsu” című operettet játsza a „Vasárnap” színházban.

Új személy és árudijszabás a CFR. vonalán.

A bucnresti államvasuti vezérigazgatóság rendelete folytán a C. F. R. egész hálózatán egységes díjszabás és vasuti üzletszabályzat lép életbe. 1920. június 1-én. Az üzletszabályzatnak személyszállításra vonatkozó határozmányai az eddig érvényben volt román vasuti üzletszabályzattal — kisebb módosításokkal — egyeznek, míg a gyors és teheráru forgalomra nézve a német vasutogyleti üzletszabályzati határozmányokat fogadták el, kivéve azokat a határozmányokat, melyek kizárólag a nemzetközi forgalomra vonatkoznak. Az új díjszabások az egész Nagyrománia területén levő államvasuti és állami kezelésben levő helyi érdekű vasutak vonalain érvényesek. Az illetékek elszámolása kizárólag leu-értékben történik, míg azok beszedése illetve fizetése koronáértékben is történhetik a leu értékének hivatalos árfolyamával, tehát 1 leu helyett 2 korona számítható és szedhető be. Ha a fél nem tud vagy nem kíván leiben fizetni, a fizetések teljesítését — kivéve az utánvételi összegeket — leiben követelni, fegyvelki büntetés terhe mellett, a legszigorubbban tilos. Ez a rendelkezés azonban csakis a volt

magyar területek államvasain érvényes, a régi romániai területeken az illetékek kizárólag leiben fizetendők. Az utánvétellel terhelt kiüldemények utánvéte mindenkor leiben szedendő be. A személy, podgyász és kutyák díjszabási határozmányai nagyrészt változatlanok, a gyermekek utazása is éppen úgy van szabályozva, mint a régi díjszabásban. A szen-élyszerű díjai lényegesen drágábbak, mint a mostaniak. Az utánfizetések összegeit az eddigiek ötszörösére emelték. Ha egy utast legy nélkül, vagy érvénytelen jeggyel találunk, legalább 22 lei 50 bani utánfizetési összeget kell fizetni. Ez a legkisebb díj. Ennyit kell fizetni, ha valaki magasabb kocsiosztályban utazik, mint a milyenre jegye szól, vagy ha személyvonati jeggyel gyorsvonaton utazik. A többi része a külön kocsi és külön szakaszok, betegszállító kocsi, külön személyvonatok mikénti igényvételekéről rendelkezik. A podgyászok szállítási díjait is mérsékelten emelték és úgy az ezekre, mint az áruk szállítására vonatkozó határozmányok nagyobb részét a régiek maradnak.

Szterényi és Bárczy a „bűnös Budapestről.”

A nemzetgyűlésen Szterényi József kijelentette, hogy nem áll az a vád, hogy Budapest nem magyar, nem nemzeti és nem keresztény. A bolsevizmusban Budapest polgársága nem vett részt, ellenben szenvedett abban felekezett különbség nélkül. A gyűjtőfogházban Friedrich Istvánnal együtt a zsidó polgárság vezetőit is ott voltak és szenvedtek. Nem volt közöttük különbség (Friedrich István itt közbeszól és elismeri, hogy ez igaz! Nem lehet arról beszélni, hogy Budapest a jövőben keresztény legyen, mert az volt eddig is, nincs Magyarországon egyetlen ember, aki kétségbe vonná, hogy Budapest csak keresztény lehet, ezt egyetlen zsidó ember sem vonja kétségbe. A falu és a város közti ellenséges érzületet ki kell kapcsolni a vita anyagából. Budapest a gazdasági központ, lehet-e ellentétet konstatálni közte és a vidék közt? Szterényi beszédét nagy figyelemmel hallgatták a Ház minden oldalán.

Utána Bárczy István emelkedik szólásra, először személyes kérdésben. B.-Szabó Józsefnek tegnapi megmondatlan közbeszólására felel, hogy „honnan szerezte a millióit?” Nincsenek milliói, de ha volna is, azt csak becsületes munkával szerezte.

Barla-Szabó mindjárt válaszol és kijelenti, hogy Bárczyt nem akarta rágalmozni. De tudvalevő, hogy Bárczy adóssági barátai hívték ki.

Nem igaz, alias hazugság! — feleli Bárczy.

Itt azután öszeszólalkozik Barla-Szabóval, az elnökök Rakovszky pedig kijelenti, hogy a nemzetgyűlés fog itélkezni a vádak felett. Miután Bárczy István ismét megállapítja, hogy neki semmiféle adósságát senki nem fizette ki.

Szünet után Bárczy hosszú beszédet mond a fővárosi törvényjavaslatról. Helytelennek tartja, hogy negyvennyolc olyan bizottsági tagot jelölt ki a javaslat, akiket nem a polgárság választ. Rámutat arra, hogy a régi városi törvény elavult és mégis megtartják a kerületi beosztást, holott ez is elavult már. Usety Ferenc tegnap megrágalmozta a régi közgyűlést. Nem elég rágalmozni, bizonyítani is kell. Az ő személyzeti politikája polgármester korában nem volt rosszabb, mint a miniszteriumok, vagy a vármegyék személyzeti politikája. A vidéken inkább lehet nepotizmusról beszélni, mint Budapesten. A fővárosi üzemek vezetőinek háromnegyed része keresztény. A főváros élelmezése a háboru alatt mintaszzerű volt. Felhozták a Népepera ügyét, holott a Népepera ma kitűnő vállalkozás. Büszke a fővárosi telekpolitikájára. A Népjóléti Központot nagy ambícióval és lelkesedéssel vezetik. Ezt az intézményt Tisza István gróffal történt megbeszélés alapján saját maga létesítette. Csörgő Hugó igazgató ott igen jó szolgálatot tett. A főváros hater ezer lakást épített és úgy tudja, hogy Usety is ilyen lakásban lakik. Nincs bűnös Budapest, csak bűnös emberek vannak! Bűnösök, akik a háboru felidézték, akik a háborura uszították és akik a forradalomra uszítottak: Egyesíteni kell a nemzet erőket és dolgozni kell, nem pedig felekezett és faji gyűlölséggel szitálni.

Aprópénz mizéria.

A polgármester megígérte a vaggyagári munkásoknak, hogy erélyes intézkedéseket fog életbe léptetni az aprópénz spekuláció letörésére. Hogy a polgármester ur mily rendszabályokat fog életbe léptetni — nem tudom, de meg vagyok győződve arról, hogy a pénzüzérek lepszigorubb megbüntetésével kapcsolatos intézkedés sem fog eredményt járni. Az aprópénz spekuláció alapja ugyanis: az aprópénz hiány. Azzal, amiben nincs hiány, spekulálni és üzérkedni nem lehet. Hogy hiány van az aprópénzben az kétségtelen s hogy ennek a hiánynak megszüntetésével az üzérkedés is megszűnik, ehhez sem fér kétség. Köztudomású tény, hogy az aprópénz legtekintélyesebb részét az adóhivatalok, a vasut, a posta és az élelmiszerpiac szedi be. Az adóhivatalok, vasut és posta rendelet alapján követelnek a fizetéstől aprópénzt, a piac a vételi összegek esekéltvése alapján. Az eme helyeken fizetett összegeket naponta minimeálisan egy millió koronában tételezem fel (invalúo Neuman-gyár). Meg kell állapítani, hogy mi történik ezzel a rengeteg aprópénzzel és gondoskodni arról, hogy az ismét itt forgalomba kerüljön, vagy meg kell szüntetni azt a rendeletet, hogy az adóhivataloknál és vasutnál az ezer koronák is apróval fizetendők. Ezzel megszűnne a nagy aprópénz szükséglet, megszűnne az aprópénz hiány és megszűnne önmagától az ezen alapuló üzérkedés is. Az üzérkek megbüntetése üdvös, de a bajon megítani nem fog. (—ss dr.)

Körrendelet.

Azon célból, hogy a magyar nemzetiségű tanárok és tanítók a román nyelvet és irodalmat, a román történelmet, földrajzot és a román alkotmányt — mint kötelező tantárgyakat — el-sajátíthassák, a Vallás és Közkutatásügyi Miniszterium elűj (kolozsvári) államtitkársága f. é. május hó 15-én Kelf 1973. sz. rendelettel, egy Aradon tartandó, 6 hetes (f. é. július 1-től augusztus 15-ig) tanfolyamnak szervezését rendelte el. Ezen tanfolyamot kötelezővé tette mindazon állami és községi lyceumoknál, gimnáziumoknál, reál-, polgári-, kereskedelmi, ipar- és elemi iskoláknál működő magyar nemzetiségű tanárookra és tanítókra (nőkre), a kik Arad, Hunyváros, Temes, Torontál- és Krassó-Szörény vármegyében működnek. A tanfolyamon résztvevők 300 lei bavi díjazásban részesülnek, amely összegből magukat élelmezni és a szükséges könyvekkel ellátni tartoznak. A fent említett rendelet értelmében felkérem az érdekelteket, hogy nálam (Aradon, „Moise Nicorá”-lyceum) f. é. június hó 25-ig be-zárólag jelentkezzenek, hogy elhelyezé-sükről és jutányosabb élelmezésről gondoskodhassam. A felekezeteimél működők csak azon esetben vehetnek részt a tanfolyamon, ha azt egyházi fehatóságuk elrendelt. A tanfolyam vezetője: Nicolae Mihulin, a Moise Nicorá lyceum igazgatója.

— Elfejyett a hatóság elker. A polgármester közhírré teszi, hogy a város cukorkészlete teljesen el-ogyott és így máttól kezdve sem belegység, sem más oiman cukor nem adatik ki.

HIREK.

Villany egész éjjel.

Mellinger József, a villamos mű igazgatója tegnap előterjesztést tett dr. Robu János polgármesternek, hogy egész éjjel világítsák a várost, mert a villamos mű elegendő tartalék szénmel rendelkezik. A polgármester az előterjesztés alapján ma elrendelte, hogy egész éjjel világítsák az utcákat. A rendelkezés már ma életbe lépett. Valószínű, hogy a hatóság ki fogja tolni a kávéházak és vendéglők záróját.

— Dr. Suciú János, a kormányzó-tanács likvidálását végző bizottság elnöke ma Aradra érkezett. Ugyancsak Aradra érkezett Garoflió miniszter, aki holnap programbeszédet mond Pankotán. A minisztert dr. Suciú is elkíséri.

— Elindult a repatriáló vonat. Délben érkezett Aradra Temesvárról a Csehszlovákiába indított repatriáló vonat, amelyhez Aradon tíz vaggont esatoltak. Aradról este indult el a vonat 49 családossal. Az utirány a következő: Tóvis, Cluj (Kolozsvar), Csap, Kassa, Igló, Pozsony, Bécs.

— Új ügyvéd. Dr. Luczay Kornél, az utlevél-osztály volt vezetője, az agrárreform-bizottság tagja, aki az utlevélosztályban a közönnyel szemben előzékeny volt, ügyvédi irodát nyitott.

— Tíz vagon cement. Herling Gyula tiszteletbeli városi főmérnök Tordára utazott, ahonnan a város részére tíz vagon cementet vásárol.

— Eljegyzés. Burza Cornél vaskereskedő, Vasóczy Ilonka Arad jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— A Növendelmi Hivatal által rendezett valláserkölcsi előadás sorozat. I. hó 31-én, hétfőn d. u. fél 6 órakor folytatódik a városháza nagytermében.

— Házasságok. Goldstein Rozsin Lippa, Fáredt Árpád Lugos vasárnap d. u. 5 órakor tartják esküvőjüket a lippai izr. templomban. — Krajcsóvits Kálmán és Mészáros Zsenike Buteni folyó hó 24-én házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Évzáró vizsgálatok rendje az aradi réma. kath. főgimnáziumban: VIII. oszt. rendszeres tanulók: jun. 4—12., magántanulók: jun. 10—12., érettség irásbeli vizsgák: jun. 14—16., a szóbeli érettségi vizsgálatok kezdete: jun. 30. I—VII. oszt. rendszeres tanulók: jun. 14—24., magántanulók: jun. 17., 18., 19. Évzáró ünnepély és Te Deum jun. 29.

— Megölés a villamos áram. A Braun-féle téglagyár területén egy új épületet építenek és ennek tetőjén ma egy Szilágyi László nevű lakatos segéd dolgozott. A tetőzet fölött egy villanyhuzal vezet el, amit a lakatossegéd csupán kíváncsiságból megfogott. Az erős áram azonnal megölte, teste néhány pillanat alatt valósággal szénmél égett.

— Az Aradi Kereskedelmi Tisztelt e hó 30-án, vasárnap délután fél 6 órakor tartja közgyűlést a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében. A közgyűlés keretében tartja meg nagyterekü előadását a korona beváltásáról Zima Tibor kamarai főtitkár. Az elnökség nem tagokat is szívesen lát.

— Betörés. Az éjjel betörők lártak Fülöp Károly Salacz-utcat mideres üzletében. Az üzletből több ezer korona értékű szövetet és fűzőt vittek el.

Németország új háborúra készül?

PARIS. A szövetségesek már régen győzelemmel kísérik az esseni Krupp gyárat, mert olyan értesítéseket kaptak, hogy a gyárban ismét ágyúkat gyártanak a németek és a munícia nagyon sürgős lehet, mert a munkások lokozott erővel dolgoznak. A mikor a szövetségesek megbizottja kérdést intézett ebben az ügyben a gyár igazgatójához, az azt a felvilágosítást adta, hogy ott csupán 77 milliméteres ágyúkat gyártanak a régi pótlására és ezt a szövetségesek is megengedték Németországnak. Ezek ellenére is a szövetségesek olyan utasítást adtak a gyárnak, hogy haladéktalanul szüntesse be az ágyúk gyártását, mert

ellenesetben súlyosabb következményekkel járhat ez.

PARIS. A szövetségesek azzal kapcsolatban, hogy a Berliner Tageblatt pénzügyi rovata ismét nagy osztalékot ígér a hadiszergyarak részvényeseinek, megerősítve látják azon letelevésüket, hogy Németország megint háborúra készül.

NAUEN. A német sajtó hivatalosan jelenti, hogy Ludendorff bizalmas emberei, továbbá a Kapp-féle ellenforradalomban résztvevő vezető férfiak, többek között Bauer ezredes és Erhardt kapitány Budapestre érkeztek, hogy ott agittálljanak.

— Szabad a kifli-sütés. A sütőipari szakmában munka nélkül levők foglalkoztatása céljából a polgármester megengedi, hogy az aradi sütő-iparosok az ármegállapított bizottság által megállapított bizottság által megállapítandó súllyan és áron május 30-tól kezdve ugynevezett fehér péksüteményeket, tehát kiflit, zsemlyét és perccet készíthessenek és forgalomba hozhassanak.

— Főúri hagyaték a Salon Artistique-ben. A Salon Artistique-nek sikerült megszereznie a nemrégiben elhunyt gyürki és losonci gróf Gyürky Viktor hagyatékának műtárgyait. A legkiválóbb francia órák és bronzok, Altacien, mensei, neuwieni, herendi porcelánok, festmények, régi poharak, servicek és litografikák alkotják a hagyatékot, amely ma, vasárnaptól kezdve látható a Salon Artistique-ben Bul. Regina Maria (Andrássy tér) 21. sz. I. em.

— A férfi bosszúja. Tegnap este fél 6 órakor hozzament Czeleő-sor hét szám alatti lakásába Czencze János napszámos. Feleségét Csiky Lajos farsaságában találta s megölték a kissé iftas napszámos feltékény volt a vendőre, mert hevesen rátámadt a farsaságra, majd előrántotta revolverét és öt lövést fejt feleségére és a vendőre. A lövések egyike Csiky Lajosé a falhőközjén megsebesítette. A bűlhöngő napszámosot a rendőrség fegyverezte le. Beszállították a rendőrségre, ahol leartóztatták.

— Parkünnepélyt rendez az aradi polgári jótékony nőegylet az általa fenntartott „Nők Otthona” javára vasárnap délután a Baross-parkban. Nagy koncerti és virágcsafa lesz a közönség mulattására. A különböző sátrakban bor, sórvirsdli, édes sütemények, percc, kávé, tea, fagyalt, confetti, virág stb. árúsitatják mérsékelt áron. Karikadobás verseny. Kezdetre délután 3 órakor. Belépti jegy személynként 5 korona, felülbizetések a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadtatnak. Kéretnek azok, kik italial vagy élelmiszerekkel járólnak a jótékony cél sikeréhez, hogy adományaikat vasárnap délelőtt 10—11. délután 2—3-ig a Kulturpalota földszinti (park felől) bejárat) helyiségébe eljuttatni sziveskedjenek. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély a Központi szálloda téllkertjében tartatik meg.

— Ki a lozónv a csárdában? Nagy Minály és Vörös József kis-peregi parasztleányok a múlt hónapban együtt mulattak a kocsmában. Mulatás közben összevekedtek egy román granicsárka tonával, akit megverték ugyanannyira, hogy a katona még most is fekszik a kórházban. Ma ítékezett felettük a hadbírótság, amely a garázda legényeket két-két hónapi fogságra és 500—500 lei pénzbírságra ítélte.

— Lefozlalt bőr. Werner Károly aradi hőrs nagyobb értékű száritott bőrt akart kiszállítani külfödre. Mintán az államrendőrség folytatóságos felszereléséhez is szükség van nagyobb mennyiségű bőrre, az aradi rendőrség Werner bőrkészletét lefozlaltta és azt maximális áron, 60 ezer koronáért tőle átvette.

— Berlínről, Budapestről és Sarmörőről közöl érdekes és szenzációs riportokat az ARADI FUTAR legújabb száma, amely ma megjelen.

— Revans mérkőzés. Az Egyetértés és Hungaria május 31-én, hétfőn délután 5 órakor az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepen revans-mérkőzést rendez, 3 órakor a II. csapatok mérkőznek.

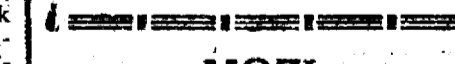
— Ifjúsági bajnoki football-mérkőzés a Gimnázium és Polgári iskola között vasárnap délelőtt 10 órakor az Óvartéri sporttelepen.

— Az Aradi Torna Egyesület értesíti tagjait, hogy a tagsági könyvek és nyugták Bodnár József sportigazgató ur üzletében átvehetők.

— Vívóakadémia az AAC. rendezésében a téli színházban május 30-án (vasárnap) este 8 órakor lesz a szezon legszebb és legnagyobb sporteseménye. A hölgy és férfi vívók nagy száma és a változatos programm feledhetetlen. Né fogja tenni az estét. Jegyelövétel Maidtnál.

— Érdekes híszónoklat a kikeresztekkedett zsidókról. Az erkölcselen strandfürdő. Fogorvosok és fogtechnikusok harca. A pietyka. (Válasz egy urizasszony levelére.) A szép magyar aszszony. Érettségiző diákok figyelmébe! Budapesti színházak műsora. Magyar színészvilág Amerikában. A budapesti Operában kitért a zsidóüldözés sb. tartalommal jelent meg a népszerű ARADI ÉLET legújabb száma.

Könyvtárakat, hangjegyeket magas áron vesz Kerpel.

MOZI.

* A mozgósínházak műsora: Május 30-án, vasárnap Apollóban: Egy férfi, egy nő. Kalanddráma. — Május 30-án, vasárnap: Urániában: Khain bétyege. Kalandörténet.

* Pathé-képek az Apollóban és Urániában. Páratlan nagy sikert aratnak az Apollóban és Urániában a Pathé-filmgyár amerikai utjanságai. Az Apollóban „Egy férfi, egy nő”, az Urániában a „Khain bétyege” című gramai film van műsoron. Az idegesszítően érdekes filmek még vasárnap és hétfőn maradnak műsoron.

Eladott ingatlanok.

Deutsch Béla és neje eladták a Szt. István-utca 4. sz. házat 225000 koronáért Dr. Auszterweil Gézának. — Kandler Ernőné eladta a Virág-utca 18. sz. házat 50000 koronáért Ruzsanda György és özv. Décsév Gyulánának. — Piti József eladta a közli dűlőben fekvő 1 hold 820 □-ól szántót 10000 koronáért Csizmadia Máriának. — Hepke Arthur és neje és Poperezer Árpád és neje eladták a Purgly Lajosné-utca 77. és 79. sz. házat 250000 koronáért Mera Paulának. — Mohilla Antalné és tulajdöntársai eladták a Csernovits Péter-utca 22. sz. házat 145000 koronáért Molnár Antal és nejeinek. — Özv. Koller Benedekné eladta a Kasza-utcai ingatlanát 15000 koronáért Halik Péter és nejeinek.

A szerkesztésért felel:
STAUBER JÓZSEF.
Cenzurál: Alexandra Fragina.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés.
Dr. Lutai Cornel ügyvédi irodáját Bulevardul Regele Ferdinand (József fng.-ut) 4. szám alatt megnyitotta. 2448

„Metallum“
mechanikai műhely Arad. Benoid-telep. Javit: benzinmotorokat, mágnesgyújtókat, fémtróket, permetezőket gyorsan, jutányosan.

Auto-Gummi-Kerék és
Autó-Kerék-Gummi Tömítő minden méretben raktáron 1055
Viktor Barthmes
Str. Alexandri 3. (Salac-utca)

IOSIF FETIK
kárpitos és diszitő
Bulevardul Regina Maria 20. (Andrássy-tér)
Fischer Eliz palota. — Függyöny és képfeltevés, párnázás. Javitások, átalakítások jutányos áron. Vidéki megbízást vállal.

Aradmegyében
jól jövedelmező vendéglő, szálloda, mozi, házzal együtt visszavonulás miatt eladó. — Bővebbet Wallinger adásvételt közvetítő irodájában, Lázár-utca. Ugyanitt több kisebb-nagyobb bév-és nagytelekes házak eladók.

Eladó a lippai butorgyárban
egy 20 Ph. eredeti szívógázmotor, egy szalagfűrész, 2 drb. csapológép lap, 300 méter fonott sodrony, búkk hasítványok, kőris bogvár fa és akác rönk. 2438

Gépolaj 7—8 Viskozitás
Hengerolaj, Tovotte kenőcs nagybani eladásra raktáron. 2476
Viktor Barthmes
Str. Alexandri 3. (Salac-utca)

Apró hirdetések

Házasság.

BÜRGÖSEN németi ébaji egy közismert... Házasság... 9849

MAGÁNOS keresztény, volt vasuti... Házasság... 2455

Alkalmazás.

SZOBALÉANY-BEJARONÓ földirtakes... Alkalmazás... 2493

TANULÓNAK jó esélőből való... Alkalmazás... 2479

EGYEDÜL ALLÓ NŐT keresek... Alkalmazás... 2482

MAGYAR vagy német kisasszony... Alkalmazás... 2489

FOGTECHNIKUS tanulónak... Alkalmazás... 2450

HÁZVEZETŐNEK gazdaszenyakk... Alkalmazás... 8949

NEVELŐNŐ keresetük Buziátfürdőre... Alkalmazás... 9848

EGY német kisasszony, gyermekek... Alkalmazás... 10087

FEHÉRNEMŰ varráshoz, szabáshoz... Alkalmazás... 2498

ERZIEHERINMT Klavierkezdő... Alkalmazás... 2503

ÜGYES ELÁRUSÍTÓNÓ, ki a varrásban... Alkalmazás... 2502

FATERMELŐ cég keres azonnali... Alkalmazás... 2485

KERESÜNK azonnali belépésre... Alkalmazás... 2450

GAZDASÁGGA női tanácsadót... Alkalmazás... 2459

ÜGYES SZOBALÉANYT jó fizetéssel... Alkalmazás... 2461

MEGELZHATÓ nő, ki a házi... Alkalmazás... 9848

KÖZÉPKORU HÁZVEZETŐNŐT keresek... Alkalmazás... 2467

Lakás.

HAROM SZOBAS fűrdőszobás lakásomat... Lakás... 9850

ELCSERELNÉM Orozy-utcai három... Lakás... 9850

Ingatlan.

UJONNAN ÉPÜLT 2 emeletes adémen... Ingatlan... 2497

NÉGYEZOBÁS modern magánház... Ingatlan... 2478

SZÓLÓ, 4 kisholdjé termő, Pankotán... Ingatlan... 2476

ARAD-GAJ Szent János-tár 11-12. sz... Ingatlan... 2488

ARPÁD-TÉR 2 számú ház eladó... Ingatlan... 2468

Ruban Suisse National a valódi schweiczi... Ingatlan... 1089

Schmotzer si Szező irogepjavitomuhely... Ingatlan... Luther-u. 1.

Helybéli iparvállalat

képes megelőbbi belépésre... Helybéli iparvállalat... 2472

Főkönyvelőt

Ajánlatok „Feltétlen meg... Főkönyvelőt... 2472

Fürdő megnyitása

A n. a közönség szives tudomására... Fürdő megnyitása... 9848

Keményfa

fűrészüzemhez gyakorlott... Keményfa... 2484

FOG MOHR JEANETTA

ARAD, Luther-tár 1. sz. vizsg. fogtechnikus... FOG MOHR JEANETTA... 19108

Fogászati műterem Dr. RADNAI si FRIEDRICH

Fogbuzás, fogtömés, arany... Fogászati műterem... 1. I. Bratlanu (Weltzer-u.) 1.

Industrie Chemicals, moare de oleu si de macinat

Vegyí Ipar, Olaj- és Orlömalom: GEZA LENGYEL... Industrie Chemicals... 2474

BELVÁROSBAN emeletes bérház eladó... BELVÁROSBAN... 2506

OSIKY GERGELY-u. 26 számú ház... OSIKY GERGELY... 2484

ELADÓ Bethlen-utca 5. sz. ház... ELADÓ... 2410

KISERB BÉRHAZ elfoglalható lakással... KISERB BÉRHAZ... 2447

Ellátás.

TELJES ELLÁTÁST keres fiatal házaspár... Ellátás... 2480

URINAZNAL elsőrendű ebéd és vacsora... URINAZNAL... 2471

Fiatal házaspár

uri háznál két, esetleg... Fiatal házaspár... 2478

Modern és Antik

vidéki különlegességek eladó... Modern és Antik... 2489

Singer Gyuláné

Bulcsi Sándor (Erzsébet-tér) 12. 2489

Házak

kisebkek és nagyobbak, elfoglalható... Házak... 2492

Szalmakalap és Vászoncipő

használt kapható: VOJTEK si WEISZ... Szalmakalap és Vászoncipő... 2481

Fekete Anilin

(Nigrosin) Friedr. Bayer & Co. németországi gyártmányu... Fekete Anilin... 9849

Vétel és eladás.

150-200 DBB. bárányt vagy trút... Vétel és eladás... 2481

FAJ KÖCA 9 darab 8t hetes malaccal... Vétel és eladás... 2477

ANTIK kredenc, szalon, szalon... Vétel és eladás... 10687

ÚJ tenisz rakott eladó... Vétel és eladás... 2428

GAZRESÓ megvételre kerestetik... Vétel és eladás... 2491

EGY PEDALOS csabalom eladó... Vétel és eladás... 2490

VASGERENDA kapható... Vétel és eladás... 2496

TEHERHORDÁSRA alkalmas kocsi... Vétel és eladás... 2501

A 98. SZÁMÚ Országos kaptárral együtt... Vétel és eladás... 2506

KÉT sveiczi fejés takén eladó... Vétel és eladás... 2504

TENNISZLABDAK, teniszcipők... Vétel és eladás... 2487

FINOM kézmunkákat elad... Vétel és eladás... 2498

ELADÓ: teljesen új fehérmű... Vétel és eladás... 2500

ARAD HATÁRABAN 21 hold vetés... Vétel és eladás... 2485

ANTIK porcellán, bntéri, magas... Vétel és eladás... 597

KÖNYVEKET és könyvtárakat... Vétel és eladás... 10251

NYERS BORKÖVET vesz Irom Arnold... Vétel és eladás... 1483

ELADÓ egy olajmalom kézi... Vétel és eladás... 2254

ANTIK butorok eladó... Vétel és eladás... 2486

KÁVEHÁZI, vandóglói és szállodai... Vétel és eladás... 2441

KAMILLA TEAT (székfü virágot) leg... Vétel és eladás... 2445

RÉZGALIC 98%-os, nagyon szép... Vétel és eladás... 2448

EREDŐ és egyéb butorok eladó... Vétel és eladás... 2456

ELADÓ: egy világes és egy sötét... Vétel és eladás... 2468

JÓKARBAN LEVŐ gyermekkesői eladó... Vétel és eladás... 2466

Külömféle.

KÉREM azokat, akik Réza János... Külömféle... 2470

TARSAT KERESKÉK kefe és sopru... Külömféle... 9850